

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/120/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улиастай сум

2022 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын

тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежерийн үүргийг түр

орлон гүйцэтгэгч : Г.Заяа

Утас:92038288

Цахим хаяг:zayag@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Дагвасүрэн

Утас:99014227

Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

---

1. Аудитын санал дүгнэлт	Error! Bookmark not defined.
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
3. Аудитын тайлан.....	10
3.1 Ерөнхий зүйл.....	10
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Материаллаг байдал	11
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	11
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	11
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	12
3.8 Аудитын гол асуудал	12
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	13
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	13
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	13
4. Аудитын илрүүлэлт	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81000 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12

2022.02.22 № 1302/120.
танай _____ -ны № _____ -г

ТОСОНЦЭНГЭЛ СУМЫН 2-Р
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.ПҮРЭВСҮРЭН-д

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

013022023

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д. БАТ-УНДРАА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Санхүүгийн байдлын тайлан		2021.012.31	
SORT_ID	Үзүүлэлт	ҮЛДЭГДЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	48453.08	42980.45
2	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	0.0	0.0
8	АВЛАГА	200.0	200.0
16	Бусад авлага	200.0	200.0
17	Байгууллагаас авах авлага	200.0	200.0
60	БАРАА МАТЕРИАЛ	48253.08	42780.45
61	Түүхий эд материал	9332.65	8198.15
63	Тусгай зориулалттай материал	7562.65	7410.35
66	Эм боох материал	1770.0	787.80
67	Хангамжийн материал	38920.43	34582.30
68	Бичиг хэргийн материал	469.15	255.3
70	Аж ахуйн материал	12448.08	11076.26
71	Түлш шатах тослох материал	0	2700.0
72	Хүнсний материал	2935.48	4011.22
73	Бусад хангамжийн материал	23067.72	16539.52
86	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	532949.96	538369.94
106	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	532949.96	538369.94
108	Биет хөрөнгө	523690.34	529522.82
113	Барилга,байгууламж,орон сууц	532175.31	530548.21
114	Хуримтлагдсан элэгдэл	-23795.21	-23634.88
115	Машин, тоног төхөөрөмж	34489.95	34962.53
116	Хуримтлагдсан элэгдэл	-27143.38	-19195.03
122	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	15429.60	15249.60
123	Хуримтлагдсан элэгдэл	-7495.93	-8437.61
125	Бусад үндсэн хөрөнгө	1872.97	0.00
126	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1872.97	0.00
127	Биет бус хөрөнгө	9259.63	8847.13
128	Програм хангамж	1650.00	1650.00
129	Хасагдуулга	-34.38	-446.88
137	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	581403.05	581350.39
138	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	98.72	0.00
139	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.0	0.00
164	Өглөг	98.72	0.00
165	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	98.72	0.0
170	Бусад өглөг	0.0	0.0
171	Байгууллагад төлөх өглөг	0.0	0.0
172	Хувь хүмүст төлөх өглөг	0.0	0.0
214	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	581304.33	581350.39
215	Засгийн газрын хувь оролцоо	581304.33	581350.39
216	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	7644.00	7644.00
217	Өмч: -Төрийн өмч	7644.00	7644.00
223	Хуримтлагдсан үр дүн	531089.23	532762.39

224	Өмнөх үеийн үр дүн	531089.23	532762.39
225	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	46.07
227	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	42571.10	40944.00
231	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	581403.05	581350.39

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	303917.3	326976.57
76	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4999.00	295513.0
77	Нийтлэг татварын бус орлого	4999.00	0.00
81	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	4999.00	0.00
86	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	4999.00	0.00
92	Бусад орлого	0.0	0.0
102	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	0.0
103	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	0.0	0.0
111	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	298918.3	31463.57
112	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.0	3550.87
113	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0	3550.87
122	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	25507.8	27912.70
127	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	25507.8	27912.70
129	Төсвийн захирагчдаас	273410.50	295513.0
130	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	273410.50	295513.0
147	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	305696.27	326930.50
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	305696.27	326930.50
149	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	298411.49	319727.58
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	204530.89	217377.02
151	Цалин	204530.89	120207.80
152	Нэмэгдэл цалин	0.0	79261.91
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.0	0.00
154	Урамшуулал	0.0	17907.31
157	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25502.55	27997.50
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	17640.66	19571.48
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2045.31	2173.73
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1636.25	1738.98
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	380.03	410.30

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	3800.30	4103.01
164	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	21399.84	24242.11
165	Гэрэл цахилгааны зардал	1511.21	1448.08
166	Түлш, халаалтын зардал	18163.63	19824.02
167	Цэвэр, бохир усны зардал	1725.0	2970.0
168	Байрны түрээс	0.0	0.0
170	Хангамж, бараа материалын зардал	1792.65	16705.38
171	Бичиг хэргийн материал	789.65	1472.65
172	Тээвэр, шатахууны зардал	303.0	303.0
173	Шуудан холбоо интернетийн төлбөр	700.0	700.0
176	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	0.0	5323.22
181	Бараа материал акталсны зардал	0.00	8906.51
182	Нормативт зардал	23334.14	24808.66
183	Эм	839.70	3486.90
185	Хоол	20936.14	21321.76
189	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1558.30	0.00
194	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.0	957.70
195	Урсгал засвар	0.0	957.70
196	Дотоод албан томилолт	900.00	784.90
200	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	330.00	780.00
209	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	180.00	240.00
211	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	0.0	540.00
212	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	150.00	0.0
224	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20621.42	6074.32
228	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	923.00	2782.50
235	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	19698.42	3291.82
247	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7284.78	7202.93
250	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.0	3550.87
268	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.0	3550.87
276	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт	7284.78	3652.06
277	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7284.78	3652.06
287	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III-I-II)	-1778.97	46.07
288	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	-1778.97	46.07

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
0	ДАНС	511	51300	51210+51220	
1	2020 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	0.0	0.0	0.0	0.0
2	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.0	0.0	4594.10	4594.1
3	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7644.00	42571.10	531089.20	581304.30
4	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7644.00	42571.10	531089.20	581304.30
5	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	1627.10	1627.10
6	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	7644.00	42571.10	531089.20	581304.30
7	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.0	-1627.10	0.0	-1627.10
8	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.0	0.0	46.07	46.07
9	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7644.00	40943.90	532762.40	581350.40

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мөнгөн Гүйлгээний тайлан		2021.12.31	
SORT_ID	ITEM_NAME	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	298918.30	326976.57
77	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2698918.30	31463.57
78	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	3550.87
92	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	3550.87
103	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	25507.80	27912.70
104	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	25507.80	27912.70
110	Төсвийн захирагчдаас	273410.50	295513.0
111	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	273410.50	295513.0
112	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	294968.30	318264.77
121	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	294968.30	318264.77
126	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	287683.52	311061.85
129	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	201444.82	217377.02
130	Үндсэн цалин	140776.93	141748.35
147	Нэмэгдэл	46791.45	57721.37
148	Унаа хоолны хөнгөлөлт	700.00	0.00
149	Үр дүнгийн урамшуулал	13476.44	17907.31
150	Ажил олгочоос нийгтийн даатгалд төлөх шимтгэл	28489.90	28096.22
151	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	20048.40	19518.72
152	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2110.40	2144.40
153	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1688.30	1715.50
154	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	422.10	428.90
157	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	4220.70	4288.70

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

158	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	25507.80	26942.11
159	Гэрэл цахилгааны зардал	1511.21	1448.08
160	Түлш, халаалтын зардал	22271.59	22524.02
161	Цэвэр, бохир усны зардал	1725.00	2970.00
162	Байрны түрээс	0.00	0.00
164	Хангамж, бараа материалын зардал	3315.70	6148.20
165	Бичиг хэрэг	1171.00	1171.00
166	Тээвэр, шатахуун	303.00	303.00
167	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	700.00	700.00
168	Ном,хэвлэл	87.80	87.80
170	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1053.90	3886.40
171	Нормативт зардал	25354.00	27345.50
172	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2609.70	2569.70
173	Хоол, хүнс	20406.00	22397.50
176	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2338.30	2378.30
181	Эд хогшил,урсгал засварын зардал	0.00	957.70
182	Урсгал засвар	0.00	957.70
183	Томилолт,зочны зардал	900.00	784.90
184	Дотоод албан томилолт	900.00	784.90
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	330.00	780.00
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	180.00	240.00
196	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	540.00
200	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150.00	0.00
208	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2341.30	2630.20
210	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлаг хийх	2341.30	2630.20
221	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7284.78	7202.93
225	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	3550.87
232	Хөдөө орон нутагт тогвортой ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	3550.87
244	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	7284.78	3652.06
247	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7284.78	3652.06
250	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	3950.00	8711.80
251	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	3950.00	8711.80
261	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	3950.00	8711.80
262	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3950.00	8711.80
263	Дотоод эх үүсвэрээр	3950.00	8711.80
275	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3950.00	8711.80
304	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Дүн
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	(0.0)
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	327891.40	319773.65	8117.80
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	327891.40	319773.65	8117.80
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	327891.40	319773.65	8117.80

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

5	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	214436.20	216524.34	-2088.1
6	Үндсэн цалин	149720.10	140895.67	8824.40
7	Нэмэгдэл	48513.50	57721.37	-9207.90
8	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	500.00	0.00	500.00
9	Урамшуулал	15702.60	17907.31	-2204.70
11	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28948.90	28948.90	0.00
12	Тэтгэврийн даатгал	20371.40	20371.40	0.00
13	Тэтгэмжийн даатгал	2144.40	2144.40	0.00
14	ҮОМШӨ ний даатгал	1715.50	1715.50	0.00
15	Ажилгүйдлийн даатгал	428.90	428.90	0.00
16	Эрүүл мэндийн даатгал	4288.70	4288.70	0.00
17	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26955.00	26942.11	12.90
18	Гэрэл цахилгаан	2910.00	1448.08	1461.90
19	Түлш, халаалт	20045.00	22524.02	-2479.00
20	Цэвэр, бохир ус	4000.00	2970.00	1030.00
21	Байрны түрээс	0.00	0.00	0.00
22	Хангамж, бараа материалын зардал	5615.70	6148.20	-532.50
23	Бичиг хэрэг	1171.00	1171.00	0.00
24	Тээвэр (шатахуун)	303.00	303.00	0.00
25	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	700.00	700.00	0.00
26	Ном, хэвлэл	87.80	87.80	0.00
28	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	3353.90	3886.40	-532.50
30	Нормативт зардал	46528.10	27345.50	19182.6
31	Эм бэлдмэл, эмнэлэгийн хэрэгсэл	2569.70	2569.70	0.00
32	Хоол, хүнс	41580.10	22397.50	19182.60
33	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	2378.30	2378.30	0.00
39	Эд хогшил,урсгал засварын зардал	957.70	957.70	0.00
41	Урсгал засвар	957.70	957.70	0.00
43	Томилолт, зочны зардал	1317.40	784.90	532.50
45	Дотоод албан томилолт	1317.40	784.90	532.50
53	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	790.40	780.00	10.40
55	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	790.40	780.00	10.40
97	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2342.00	11342.00	-9000.00
98	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2342.00	11342.00	-9000.00
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00
128	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00
129	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ			
133	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	18.00	18.00	-
134	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	-
135	Гүйцэтгэх ажилтан	9.00	9.00	-
136	Үйлчлэх ажилтан	8.00	8.00	-
138	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО /жилийн дунджаар/	170.00	170.00	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Төлөвлөгө ө	Төлөвлөгө ө	Дүн
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	0.0
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	3550.87	0.00
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	3550.87	0.00
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	0.0	0.0	0.00
22	Хангамж, бараа материалын зардал	0.0	0.0	0.00
28	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	0.0	0.0	0.00
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.00	0.00
44	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.0	0.00	0.00
66	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.0	3550.87	0.0
70	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.0	3550.87	0.0
77	Хөдөө ОН-г тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж	0.0	3550.87	0.0
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.0	3550.87	0.00
120	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.0	3550.87	0.00
125	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажилагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0	3550.87	0.00
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	0.0

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын ахлах аудитор Б.Дагвасүрэн гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежерийн үүрэг гүйцэтгэгч Г.Заяа, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар хэрэгжүүлсэн.

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 08 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 34 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэг нь хүүхэд бүрийн амьдралд хэрэгтэй чадварыг хөгжүүлэх, эрүүл аюулгүй амьд орчинг бүрдүүлэх, тоглонгоо суралцах зарчмаар сонгосон орчноосоо

мэдлэгээ бүтээсэн ухаалаг, хамтач, цэгцтэй, уйгагүй оролдлоготой, бүтээлч, эрүүл чийрэг, баяр баясгалантай иргэн төлөвших суурийг тавих зорилт дэвшүүлэн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журам, заавар зэргийг боловсруулж мөрдөөгүй

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудиторос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл бага гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт хөрөнгийн 581.2 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 11.6 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 9.3 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	200.00	200.00	
Бараа материал	48253.08	42780.45	-5472.63

Үндсэн хөрөнгө	532949.96	538369.94	5419.98
Нийт хөрөнгө	581403.1	581350.39	52.7
Өр төлбөр	98.7	0.0	98.7
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	581304.4	581350.39	-46.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	581403.1	581350.39	52.7

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 5,472.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь бараа материалын зарцуулалттай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 5,419.98 мянган төгрөгөөр өссөн нь хуримтлагдсан элэгдэл багассантай холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 327,891.4 мянган төгрөгөөр, 327,891.4 мянган төгрөгөөр нийт зарлагыг тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 27,912.7 мянган төгрөгийн, улсын төсвөөс 295,513.0 мянган төгрөгийн, нийт 323,425.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 319,773.7 мянган төгрөгийг зарцуулж, 3,652.0 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд 3,550.9 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийг орлогыг бүрдүүлэн зориулалтын дагуу бүрэн зарцуулсан .

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

3.8 Аудитын гол асуудал

Түлш халаалтын зардлаас 2,700.0 мянган төгрөгийг төсвийн захирагч, төрийн сангийн зөвшөөрөлтэйгээр байгууллагын халаалтын шугамын засвар үйлчилгээнд зарцуулсан байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Санхүүгийн тайлан болон төсвийн зарцуулалт нь бусад холбогдох хууль тогтоомж, журам зааварын дагуу байлаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 147 мэдээллээс хугацаандаа оруулахаас 3 мэдээлэл хугацаа хожимдуулж 144 мэдээллийг бүрэн оруулсан байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажилласан.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

4. Аудитын илрүүлэлт

4.1 Залруулсан алдаа байхгүй

4.2 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

4.3 Албан шаардлага хүргүүлээгүй

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

- ✓ *Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн 1,650.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй санхүүгийн программыг бүртгэлд тусгасан боловч зориулалтын дагуу ашиглаагүй, үр дүнг гаргаагүй;*

Өгсөн зөвлөмж:

- ✓ Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн 1,650.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй санхүүгийн программыг 2022 оны 03 дугаар сарын 01-нээс ашиглаж эхлэх, 2022 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланг уг программаар гаргах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 01 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс								
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
1.	Тосонцэнгэл сумын 2-р цэцэрлэг										1	1.65